

Conturile financiare ale Republicii Moldova¹

trimestrul I 2025 (date provizorii)

I. Necesarul / capacitatea netă de finanțare

Necesarul net de finanțare a economiei naționale, în trimestrul I 2025, a constituit - 18 326 milioane lei, fiind în creștere cu 8 813 milioane lei comparativ cu valoarea indicatorului dat înregistrată în trimestrul I 2024 (diagrama 1).

Capacitatea / necesarul net de finanțare reprezintă conceptul-cheie în cadrul conturilor financiare naționale ale unei țări. Conturile financiare înregistrează fluxul de fonduri care intră și ies din economie și facilitează procesul de evaluare a „sănătății financiare” și a poziției fiscale a guvernului și a țării în ansamblu.

1. Capacitatea netă de finanțare:

Reprezintă valoarea totală netă a resurselor financiare pe care o țară, un sector instituțional sau o unitate instituțională (cum ar fi o gospodărie a populației) le economisește în perioada de referință și le poate pune la dispoziția altor țări, sectoare sau unități instituționale, prin intermediul instrumentelor financiare.

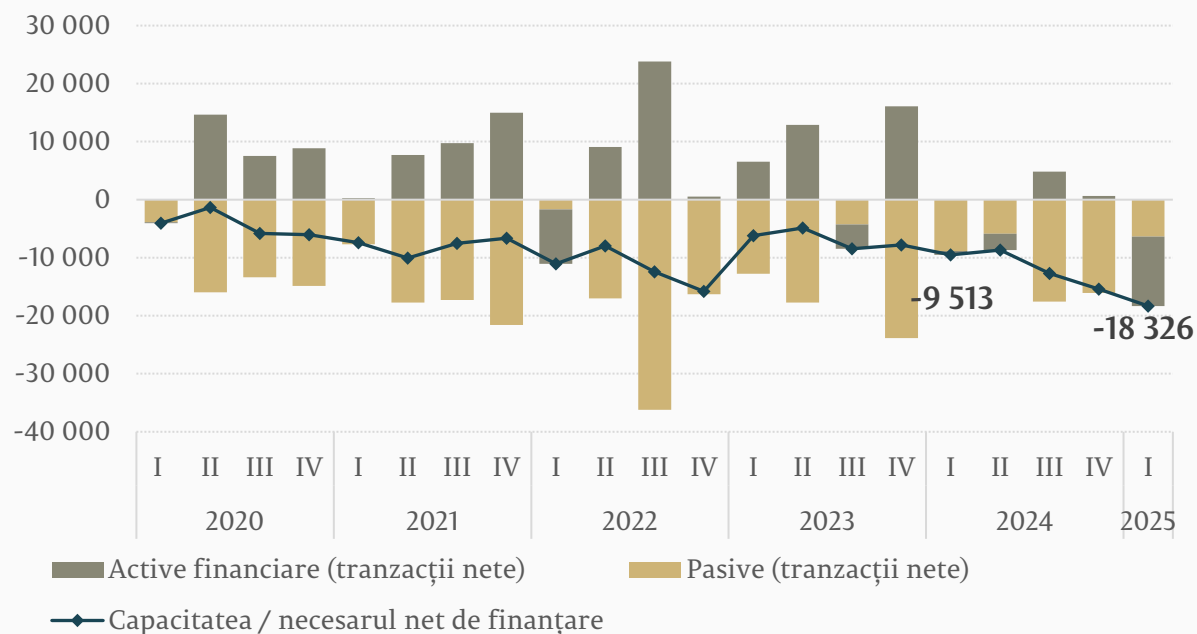
2. Necesarul net de finanțare:

Reprezintă valoarea totală netă a resurselor financiare de care o țară, un sector instituțional sau o unitate instituțională (cum ar fi o gospodărie a populației) are nevoie în perioada de referință pentru a realiza toate tranzacțiile sale financiare.

Capacitatea / necesarul net de finanțare se calculează ca diferență între valoarea netă a tranzacțiilor cu active financiare și valoarea netă a tranzacțiilor cu pasivele unei țări, ale unui sector sau ale unei unități instituționale. Dacă valoarea calculată este pozitivă se constată că există capacitate netă de finanțare, iar dacă valoarea acestui indicator este negativă, atunci se atestă un necesar net de finanțare.

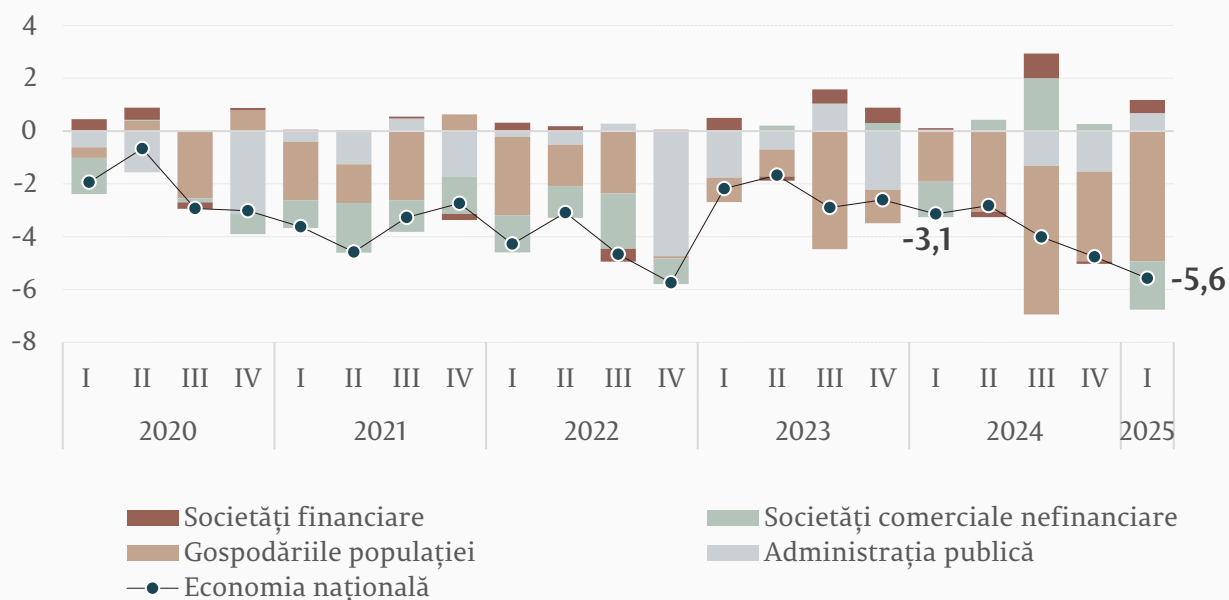
¹ Date experimentale

Diagrama 1. Capacitatea netă (+) / necesarul net (-) de finanțare a economiei naționale, milioane lei

În trimestrul I 2025, necesarul net de finanțare al economiei naționale raportat la produsul intern brut (PIB) a constituit 5,6 la sută, fiind în creștere cu 2,5 puncte procentuale față de perioada similară a anului precedent. Evoluția dată a fost determinată, preponderent, de majorarea necesarului net de finanțare a sectorului gospodăriilor populației² (S.14+S.15), care a crescut de la 1,9 la sută raportat la PIB în trimestrul I 2024 până la 4,9 la sută în perioada de raportare (diagrama 2).

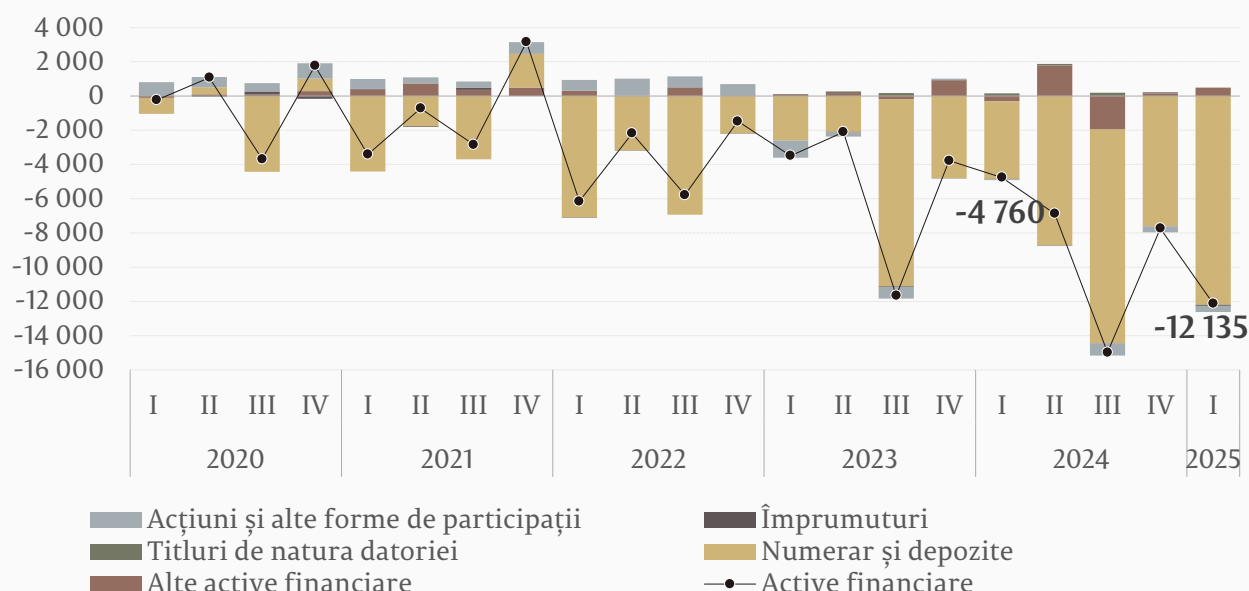
Diagrama 2. Capacitatea netă (+) / necesarul net (-) de finanțare a sectoarelor economiei naționale raportată la PIB, %

Tranzacțiile nete aferente activelor financiare ale **gospodăriilor populației** (S.14+S.15) au totalizat -12 135 milioane lei (diagrama 3).

² Se includ și instituțiile necomerciale în serviciul gospodăriilor populației

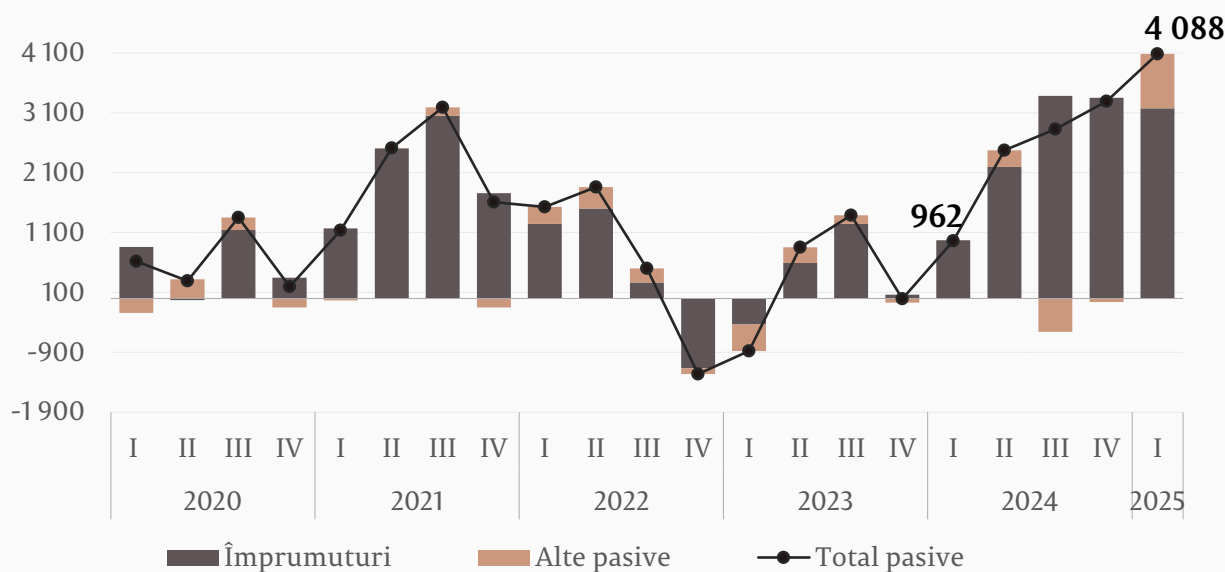
Diagrama 3. Tranzacțiile nete aferente activelor financiare ale sectorului gospodăriilor populației, milioane lei

Valoarea negativă a tranzacțiilor nete cu active a fost determinată, preponderent, de volumul sporit al tranzacțiilor de reducere cu active sub formă de numerar în valută deținut de sectorul dat (-10 530 milioane lei), în timp ce plasările nete ale depozitelor la băncile licențiate rezidente au totalizat +1 253 milioane lei.

Volumul tranzacțiilor nete cu pasive a constituit 4 088 milioane lei, fiind determinat, în mare parte, de contractarea netă a împrumuturilor, care au totalizat 3 179 milioane lei (diagrama 4), partea majoră fiind contractată de la bănci (valoarea netă de 2 978 mil. lei).

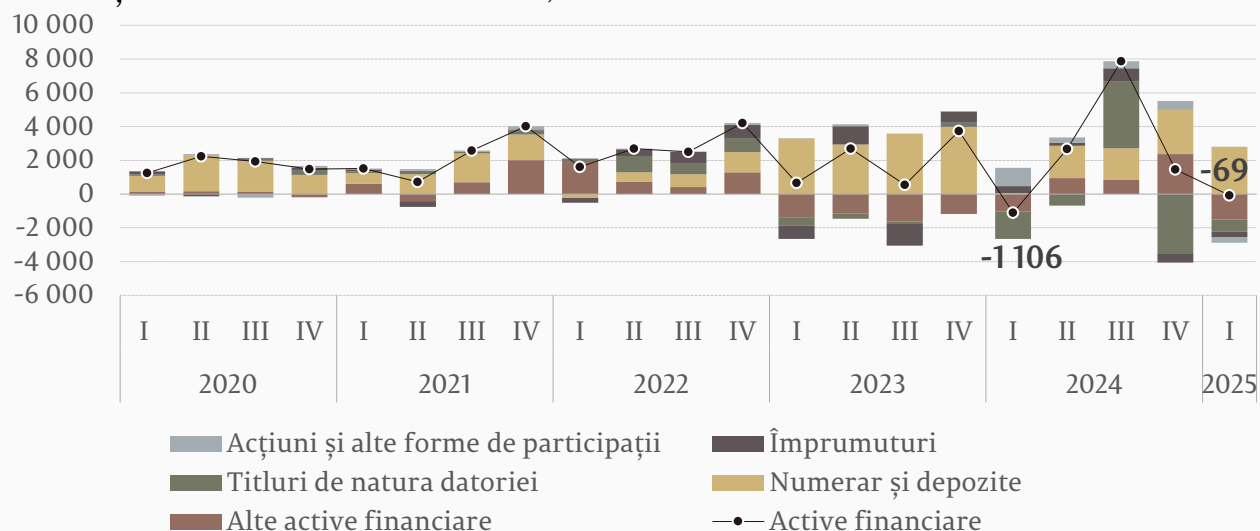
Diagrama 4. Tranzacțiile nete aferente pasivelor sectorului gospodăriilor populației, milioane lei

Tranzacțiile nete de vânzare a activelor financiare ale sectorului **societăților comerciale nefinanciare (S.11)** au constituit 69 milioane lei, partea majoră revenind tranzacțiilor nete cu credite comerciale și avansuri în valoare de 1 561 milioane lei,

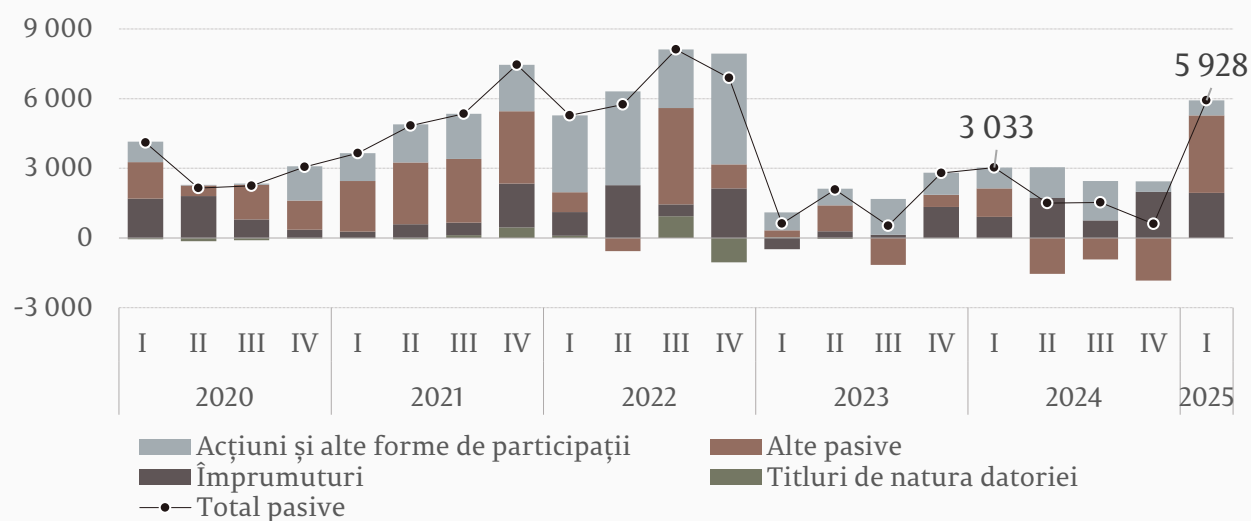
precum și vânzărilor nete de titluri de natura datoriei (în principal, valorilor mobiliare de stat), în valoare de 720 milioane lei (diagrama 5).

Diagrama 5. Tranzacțiile nete aferente activelor financiare ale sectorului societăților comerciale nefinanciare, milioane lei

Tranzacțiile nete aferente contractării obligațiunilor sectorului societăților comerciale nefinanciare au constituit 5 928 milioane lei, unde partea majoră revine contractării creditelor comerciale și avansurilor în valoare netă de 3 203 milioane lei. Ulterior, au fost înregistrate tranzacții nete privind contractarea împrumuturilor, în valoare de 1 936 milioane lei, care au fost contractate în mare parte de la bănci (valoarea netă aferentă acestora fiind 2 329 milioane lei). În același timp, emisiunea netă a acțiunilor și a altor forme de participații a constituit 653 milioane lei (diagrama 6).

Diagrama 6. Tranzacțiile nete aferente pasivelor sectorului societăților comerciale nefinanciare, milioane lei

II. Matricele „de la cine către cine”

Conturile financiare și bilanțurile sectoriale (CFBS), în prezentarea lor standard, furnizează informație privind activele și pasivele financiare ale sectoarelor economiei naționale, dezagregate pe instrumente financiare. Această prezentare a CFBS servește mai multor scopuri, cum ar fi: prezentarea economică a sectoarelor economiei naționale și a instrumentelor utilizate, analiza fluxurilor de credite și depozite, precum și evaluarea valorii financiare nete a economiei naționale. Cu toate acestea, o astfel de prezentare nu este concepută pentru a dezvălui și a analiza detaliat relațiile dintre sectoarele instituționale, din perspectiva cine furnizează și cine utilizează fondurile (de exemplu, valoarea creditelor acordate de către sectorul financiar, divizate pe debitori).

Matricele CFBS „de la cine către cine” sunt prezentări statistice, în care pozițiile bilanțiere sau tranzacțiile financiare nete ale sectoarelor sunt prezentate în funcție de sectorul contrapartidei (de exemplu, creditorii și debitorii sunt prezentați pentru fiecare activ și pasiv).

Matricea „de la cine către cine” conține pe orizontală tranzacțiile nete aferente activelor sectoarelor economiei și pe verticală tranzacțiile nete aferente pasivelor sectoarelor economiei. Astfel, relațiile între sectoare sunt reflectate la intersecțiile coloanelor și rândurilor respective.

Dezvoltarea matricelor „de la cine către cine” contribuie la o înțelegere mai bună a modului de funcționare a economiei: cine pe cine finanțează și cine față de cine este expus, în ce sumă și prin ce instrument financiar. Prin urmare, identificarea relațiilor intersectoriale contribuie la analiza modului în care șocurile financiare s-ar putea propaga în întreaga economie sau pentru a evalua expunerile trans-sectoriale prin intermediul unui anumit instrument financiar.

Împrumuturi

Analiza datelor „de la cine către cine” aferente împrumuturilor contractate pentru trimestrul I 2025 demonstrează că cel mai mare creditor al economiei naționale este reprezentat de sectorul societăților financiare (S.12), care în perioada de referință a acordat împrumuturi în valoare netă de 5 373 milioane lei, dintre care gospodăriilor populației le-a revenit 3 122 milioane lei. Totodată, pe parcursul trimestrului I 2025 tranzacțiile nete de contractare a împrumuturilor de către economia națională a constituit 3 743 milioane lei. Rambursările nete a împrumuturilor sectorului extern au constituit 1 213 milioane lei, dintre care 1 282 milioane lei fiind rambursări nete efectuate de administrația publică (tabelul 1).

Tabel 1. Matricea „De la cine către cine” aferentă împrumuturilor, milioane lei

pasive active	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2	total
S.1		1 791	116	-72	3 122	-318	4 639
S.11	8		8			-320	-312
S.12	5 373	2 378	-54	-72	3 122	3	5 376
S.13	-423	-587	163				-423
S.14+S.15	-1		-1				-1
S.2	-1 213	145	-133	-1 282	57		-1 213
Total	3 743	1 936	-18	-1 354	3 179	-318	

Notă: S.1 - Economia națională, S.11 - Societăți comerciale nefinanciare; S.12 - Societăți financiare; S.13 - Administrația publică; S.14+S.15 - Gospodăriile populației și instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației; S.2 - Restul lumii

Numerar și depozite

Pe parcursul trimestrului I 2025, sectoarele economiei naționale au efectuat tranzacții nete de retragere a numerarului și depozitelor din sectorul financiar în valoare de 1 101 milioane lei. Sectorul restului lumii a înregistrat tranzacții nete aferente retragerii numerarului și depozitelor în valută deținut de către sectoarele economiei naționale în mărime de 10 400 milioane lei. Valoarea acestor tranzacții se datorează, în mare parte, vânzărilor nete de valută efectuate de sectorul gospodăriilor populației, care au constituit 10 530 milioane lei (tabelul 2).

Tabel 2. Matricea „De la cine către cine” aferentă numerarului și depozitelor, milioane lei

pasive active	S.1	S.12	S.2	total
S.1		-1 094	-10 400	-11 494
S.11	2 807	2 807	1	2 808
S.12	-3 111	-3 111	129	-2 981
S.13	879	879		879
S.14+S.15	-1 670	-1 670	-10 530	-12 200
S.2	-7	-7		-7
Total	-1 101	-1 101	-10 400	